

Мазуренко С.Г.

*Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: mazuremkosvetlana5@gmail.com*

Довиденко А.В.

*Студентка магістратури технологічного факультету,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: Alina03dov07@gmail.com*

ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ З ДИЗАЙНУ СУЧАСНОГО ОДЯГУ

В УКРАЇНСЬКОМУ СТИЛІ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Основне спрямування статті й мета роботи – обґрунтування доцільності розробки і виконання проекту з виготовлення сукні в українському стилі для старшокласників у рамках навчального модуля програми «Технології» 10-11 клас (рівень стандарту) «Дизайн сучасного одягу». Проблема розкривається з точки зору сучасних вимог до фахівців з боку роботодавців. Йдеться про гнучкість у практичній діяльності, мисленні, активність, творчість, відкритість новому, сміливість у подоланні труднощів. Логіка формування статті спирається на результати аналізу останніх досліджень і публікацій, які присвячені проблемі розробки і виконання творчих проектів у старшій школі.

***Методологія** побудована на використанні класичних методів дослідження: методи аналізу літературних джерел, аналізу продуктів діяльності.*

***Новизна** роботи полягає у розробці творчого проекту з дизайну сучасного одягу, в якому поєднанні класичні елементи з елементами української культури. Таке поєднання створює умови інтелектуального, естетичного, культурного, всебічного особистісного розвитку і виховання учнів у процесі виконання проекту.*

***Висновки.** Виконання проекту учнями забезпечить їх всебічний, творчий розвиток, створить умови для формування таких необхідних якостей особистості, як цілеспрямованість, охайність, терплячість, сконцентрованість й інші вольові якості. Перспективою розвитку дослідження є розробка і уточнення методики виконання проекту, а також його впровадження в навчальний процес у старшій школі загальних навчальних закладів, які орієнтовані на технологічний профіль.*

***Ключові слова:** старша школа, дизайн, проект, вишивка.*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими практичними завданнями.

Сьогодні проектна діяльність вважається однією з перспективних технологій навчання, оскільки створює умови для творчої самореалізації учнів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей. Учні набувають досвіду вирішення реальних проблем з огляду на майбутнє самостійне життя, які проектують у навчанні.

Проблема технологізації процесу навчання була й залишається предметом дослідження багатьох дидактів (І. Богданова, Г. Гребенюк, Т. Гришина, М. Громкова, Т. Дмитренко, Л. Зевіна, О. Коваленко, Н. Манько, О. Пехота, О. Прокопенко, Л. Шмелькова та ін.). Що стосується проектної технології, то її дослідженням займалися В. Болотов, В. Серіков, Н. Гальскова, Г. Воробйов, Н. Морзе, Є. Полат та ін., акцентуючи особливу увагу на її ефективності для формування професійних компетентностей студентів вищих закладів освіти.

Проектна технологія навчання ґрунтується на принципі проблемності, тому її справедливо вважають однією із найперспективніших та найбільш дієвих технологій розвитку творчих й інтелектуальних здібностей учнів. Під «методом проектів» розуміють гнучку модель організації навчального процесу, орієнтовану на творчу самореалізацію особистості учня, розвиток його інтелектуальних і фізичних можливостей, вольових якостей і творчих здібностей у процесі створення нових товарів і послуг під контролем педагога, що мають суб'єктивну або об'єктивну новизну і практичну значимість. Це спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми, яка повинна завершитися цілком реальним практичним результатом навчальної проектної діяльності, який повинен бути як зовнішній у вигляді технічної документації, виробів, послуг, заходів, так і внутрішній у придбанні нових знань, умінь, досвіду діяльності, розвинутих здібностей та якостей особистості. Ця педагогічна технологія передбачає сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів, творчих за

своєю сутністю [1].

Умови формування і розвитку творчої особистості створюються у процесі отримання загальної освіти під час вивчення кожної навчальної дисципліни. Але особливої уваги заслуговує навчальний предмет «Технології», де учитель допомагає учням оволодіти основними практичними вміннями, які потім знадобляться як у повсякденному житті, так і в перспективі самореалізації та самоактуалізації. Саме вивчення цього предмету дає змогу учню, ще в школі, виявити до чого він має хист, забезпечити підготовку учнів до трудової та творчої діяльності у різних сферах виробництва і побуту, а головне – підготувати учня до невідомого майбутнього, готовність до якого забезпечується вмінням самостійно учитися і розвиненістю творчих умінь та здібностей. Для цього на сучасному етапі на уроках «Технологій» використовується метод проектів, що дає змогу учителю вибудовувати процес навчання більш гнучким, давати учням свободу дій, а за необхідності спрямовувати їх у правильному напрямку.

У статті ми пропонуємо один з варіантів творчого проекту дизайну сучасного одягу, виконання якого сприятиме створенню умов активізації навчальної творчої діяльності учнів старшої школи, а відтак, активному розвитку їх творчих здібностей і умінь, які необхідні сучасному фахівцю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, які співзвучні з проблематикою статті, вказує на те, що дедалі більше уваги приділяється розробці методики проектів для основної та старшої школи, а саме проектів, що включають різноманітність методів навчання творчого спрямування. Про це, а також визначну роль у цьому процесі висвітлено у наукових доробках Є. Полат [3], С. Сисоєвої [4], З. Таран [5].

Аналіз випускних робіт технологічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка вказує на те, що протягом останніх років збільшується кількість праць у вигляді дипломних проектів, присвячених розробці методики саме творчих проектів, що

пов'язано з основним спрямуванням науково-дослідної роботи факультету – формуванню технологічної культури майбутніх учителів технологій.

Формулювання мети статті. Відповідно проаналізованій проблемі, аналізу останніх досліджень і публікацій, визначеній темі дослідження, за мету цієї статті ми ставимо обґрунтувати доцільність розробки і виконання проекту з виготовлення сукні в українському стилі для старшокласників в рамках навчального модуля «Дизайн сучасного одягу».

Висвітлення процедури теоретико-методологічного дослідження із зазначенням методів дослідження. Обґрунтування, розробка і виконання проекту відбувалися за наступними етапами: теоретичний – аналіз навчальної програми «Технології», визначення теми проекту, його мети, завдань; методичний – вибір оптимальних методів розробки і виконання проекту, вирішення часткових моментів; практичний – безпосереднє виконання проекту; аналітичний – підведення підсумків, розробка висновків, уточнення методики виконання проекту, презентація і захист.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Навчальна програма «Технології» 10-11 класи (рівень стандарту) має модульну структуру і складається з десяти обов'язково-вибіркових навчальних модулів, з яких учні спільно з учителем обирають лише три, для вивчення упродовж навчального періоду: «Дизайн предметів інтер'єру», «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», «Дизайн сучасного одягу», «Краса та здоров'я», «Кулінарія», «Ландшафтний дизайн», «Основи підприємницької діяльності», «Основи автоматизації і робототехніки», «Комп'ютерне проектування», «Креслення».

Навчальний модуль за своїм змістовим наповненням є логічно завершеним навчальним (творчим) проектом, який учні виконують колективно, або за іншою формою, визначеною учителем. Структура модуля складається з очікувань навчально-пізнавальної діяльності учнів, алгоритму проектної діяльності учнів та орієнтовного переліку творчих проектів [6].

У навчальній програмі «Технології», а саме у навчальному модулі «Дизайн сучасного одягу» пропонуються такі орієнтовні проекти: поясні вироби (спідниця, штани, шорти, комбінезони тощо); плечові вироби (жилет, блуза, сукня, сарафан, жакет тощо); одяг для урочистих подій (останній дзвоник, випускний бал, ювілей, день народження тощо); одяг в етностилі (сорочки, сукні, спідниці, жилети тощо); карнавальний одяг; мій шкільний одяг [6]. Запропонований виріб збігається з декількома орієнтовними проектами представленими шкільною програмою, і може бути виконаний у декількох варіаціях.

У навчальному модулі «Дизайн сучасного одягу» вказано на очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, які розподіляються на знаннєвий, діяльнісний, ціннісний компоненти [6]. По завершенні виконання запропонованого проекту є можливість успішного досягнення всіх очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів з цього навчального модулю.

У питанні щодо історії українського народного костюму використовуються сучасні дослідження М. Білан та Г. Стельмашук, які вважають, що український народний одяг – яскраве й самобутнє культурне явище, що розвивалося й удосконалювалося протягом століть. У народному костюмі відбилися спільність походження та історичної долі східних слов'ян, взаємовпливи культур інших народів. Зберігаючи ознаки різних епох, особливості костюма являють собою важливе джерело вивчення етнічної історії населення, його соціально-класової структури, естетичних поглядів та уявлень. Історія українського народного костюма генетично пов'язана з традиціями Київської Русі. Археологічні розкопки засвідчують широкий розвиток ткацтва та різноманітних ремесел того часу, дають певне уявлення про давньоруське вбрання. Досить чітко виявлялись тогочасні регіональні відмінності костюма, які брали свій початок ще з часів давніх племінних об'єднань. Це стосувалось передусім прикрас, що виробляли місцеві майстри, – бронзових та срібних підвісок, якими прикрашали головне

вбрання та зачіску, скроневиx та нагрудних прикрас. Але ці особливості з розвитком ремісництва у містах поступово нівелювались. Стійкішими були традиції виробництва тканого одягу, а також техніка та мотиви орнаментики, особливо сорочок, які майже до кінця XIX ст. зберігали давні локальні особливості. У цьому плані слід виділити одяг населення Середнього Подніпров'я – територіального центру формування української народності.

Щоденно, одяг світових торгових мереж купує понад мільйон людей по всьому світу, а ймовірність зустріти дівчину у такій же спідниці, що у вас, – збільшується вдвічі. Швидка зміна колекцій та постійна потреба оновлювати асортимент спонукає виробників знижувати якість готової продукції. На допомогу приходять українські бренди одягу, які вже давно завоювали лідерські позиції на світових подіумах. Українські бренди вирізняються з-поміж інших світових марок унікальним співвідношенням традиційної колористики із сучасними формами та силуетами. У своїх колекціях дизайнери, часто, використовують автентичні мотиви для одягу повсякденного використання – світшотів, суконь, джинсів. Український бренд «Her» пропонує жіночий одяг, створений в майстерні на Закарпатті. Речі створюється із натуральних матеріалів при ефективному використанні кожного метра тканини. Зерно – це український бренд одягу та аксесуарів. Їх особливість у довговічному дизайні та фольклорних мотивах. Бренд використовує чисті природні матеріали: коноплі, бавовну, шовк, вовну, а також глину, скло та дерево. Натуральні матеріали гарантують довговічність речам, що дозволяє зберігати природні ресурси при надмірному споживанні.

Останнім часом все більше українців починають цікавитися культурою свого народу. Усе більше людей прагнуть мати в своєму гардеробі вишиванки та інші елементи давнього одягу, такі як сукні з різноманітною вишивкою. Тому ми вважаємо, що у процесі навчально-пізнавальної діяльності учні також можуть розвинути естетичні здібності за рахунок виконання роботи, яка приносить задоволення. Ми вважаємо позитивним те, що українська культура підштовхує молодь до вивчення чогось нового, тому

вирішили обрати саме українські мотиви для виконання запропонованого проекту.

Культура України дуже цікава та різноманітна. Оскільки українці дуже поважають та люблять свої традиції, ми вирішили взяти за основну ідею для запропонованого проекту український національний одяг, а саме сорочка (вишиванка). Сорочка – це один із найдавніших елементів одягу. У давні часи сорочка слугувала єдиним видом одягу для дівчат та хлопців до досягнення певного віку. Чоловічі і жіночі сорочки шилися з полотна різної якості, залежно від їх призначення, а також від заможності родини. Основними типами сорочок були тунікоподібні, з плечовими вставками, з суцільним рукавом, на кокетці. Залежно від регіону сорочки прикрашали вишивкою, мережкою чи гаптуванням. За малюнком вишивки можна було дізнатися звідки людина, якого вона віку та стану. За традицією забезпечення родини сорочками покладалось на дружину. У якості оздоблення ми обрали вишивку хрестиком – популярний вид вишивання лічильними швами, при якому хрестоподібні шви, утворюють орнамент чи картину. Вишивають хрестиком по канві чи тканині рівномірного переплетіння, на якій легко лічити нитки. Такий спосіб називають вишивання лічильним хрестом, що відрізняє його від інших способів вишивки.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Аналіз шкільної програми з технологій для 10-11 класів (рівень стандарту) та сучасних молодіжних тенденцій і течій дозволив зробити однозначні висновки про те, що запропонований нами проект є дійсно цікавим для сучасних учнів підліткового віку. Під час виготовлення цього проекту вони можуть дізнатись багато нового та цікавого про Україну і традиції її народу. Окрім цього, в учнів буде можливість засвоїти нові техніки рукоділля та відчути себе справжнім дизайнером одягу, оскільки для завершення проекту учням доведеться пройти всі етапи створення сукні від початку до кінця. Також виконання проекту учнями забезпечить їх всебічний, творчий розвиток, створить умови для формування таких необхідних якостей

особистості, як цілеспрямованість, охайність, терплячість, сконцентрованість й інші вольові якості. Перспективою розвитку нашого дослідження є розробка і уточнення методики виконання проекту, а також його впровадження в навчальний процес у старшій школі загальних навчальних закладів, які орієнтовані на технологічний профіль.

References

1. Коберник О.М. Проектна технологія: теорія, історія, практика: монографія [Текст]/О.М. Коберник. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2012. – 229с.].
Kobernik OM Design Technology: Theory, History, Practice: Monograph [Text] / O.M. Kobernik. - Uman: PE Yellow OO, 2012. - 229s.].
2. Пискун О. М., Кухарчук А. С. Проблема оцінювання творчої діяльності учнів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Педагогічні науки*. Чернігів, 2018. № 155. С. 133–136.
Pyskun, O. M., Kukharchuk, A. S. (2018) Problema otsiniuvannia tvorchoi diialnosti uchniv [The problem of evaluating students' creative activity]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of Chernihiv National Pedagogical T. G. Shevchenka University*, 155, 133–136.
3. Полат Е.С. Метод проектов: типология и структура. *Лучшие страницы педагогической прессы*. 2004. №1. С. 9–17.
Polat, E. S. (2004) Metod proektov: tipologiya i struktura [Project method: typology and structure]. *Luchshiye stranitsy pedagogicheskoy pressy – The best pages of the educational press*, 1, 9–17.
4. Сисоева С. Особистісно зорієнтовані технології: метод проектів. *Підручник для директора*. 2005. №9–10. С. 25–28.
Sysoieva, S. (2005) Osobystisno zoriientovani tekhnolohii: metod proektiv [Personally oriented technologies:

method of projects]. *Pidruchnyk dlia dyrektora – Tutorial for the director*, 9–10, 25–28.

5. Таран З. Трансформація ролі педагога в управлінні творчими та практико-орієнтованими проектами. *Відкритий урок. 2004. №5/6. С. 18–20.*

Taran, Z. (2004) Transformatsiia roli pedahoha v upravlinni tvorchymy ta praktyko-oriientovanymy proektamy [Transformation of the role of the teacher in the management of creative and practical-oriented projects]. *Vidkryti urok – Open lesson*, №5/6. С. 18–20.

6. Терещук А. І. Боринець Н. І., Програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)» [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/tehnologiyi-ostatochnij-variant-10.11.17.docx> (дата звернення: 01.05.2019)

Tereshchuk, A.I. Borinets, N.I., (2017, November 10) Prohrama «Tekhnolohii 10–11 klasy (riven standartu)» [«Technologies 10-11 grades (standard level)»]. mon.gov.ua – mon.gov.ua. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/tehnologiyi-ostatochnij-variant-10.11.17.docx>

Mazurenko S.
*Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Professional Education
Department of Life Safety T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: mazuremkosvetlana5@gmail.com*

Dovydenko A.
*Master Student, Faculty of Technology,
T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: alina03dov07@gmail.com*

IMPLEMENTATION OF THE DESIGN OF MODERN CLOTHING

IN JAPANESE STYLE IN THE SENIOR SCHOOL

The main focus of the article and the purpose of the work is to substantiate the feasibility of designing and executing a project for the production of dresses in the Ukrainian style for high school students within the module of the program "Technology" 10-11 class (standard level) "Design of modern clothes". The problem is revealed in terms of current requirements for specialists by employers. It is about flexibility in practical activity, thinking, activity, creativity, openness to the new, courage in overcoming difficulties. The logic of article formation is based on the results of the analysis of the latest researches and publications, which are devoted to the problem of development and execution of creative projects in high school.

*The **methodology** is based on the use of classical methods of research: methods of analysis of literary sources, analysis of products of activity.*

*The **novelty** of the work is the development of a creative project for the design of contemporary clothing, which combines classic elements with elements of Ukrainian culture. Such a combination creates the conditions for intellectual, aesthetic, cultural, comprehensive personal development and upbringing of students in the course of the project.*

***Conclusions.** The implementation of the project will provide students with their comprehensive, creative development, create the conditions for the formation of such necessary personality traits as purposefulness, neatness, patience, concentration and other willful qualities. The prospect of the research development is the development and refinement of the project implementation methodology, as well as its introduction into the educational process in the high school of general educational institutions, which are oriented to the technological profile.*

***Key words:** senior school, design, project, embroidery.*

Стаття надійшла до редакції.....2019 р.

Рецензент: